

(Dibuix al carbó de J. Ollvé)

JOVENTUT CATALANA

30 cts.

RADIOTELEFONIA
SUPREMA

El meravellós aparell receptor R 500 de la mundialment famosa marca

BELL

és el preferit per oir amb gran perfecció els concerts musicals de Radio Barcelona.

La música filtrada per la galena del receptor és fina, agradable i d'una sonoritat encantadora. Arreu els trobareu, aquests aparells, d'una justesa i perfecció tal que els ha col·locat en lloc preferent en nostra ciutat com en les més grans del món.

Comprar-lo és la decissió d'un moment. El plaer que us proporcionarà serà tots els dies.

Visiteu l'exposició dels últims models de receptors

BELL

Casa SUPREMA

Pelai, 56 (davant l'estació del F. C. de Sarrià)

Juventut Catalana Revista

S U M A R I

Portada, per *J. Olivé*.
 Retrat de Carles Riba.
 Hivern, per *Delfi Dalmau*.
 Ens ha nat un infantó, per *S. Sabater Oliver*.
 La Mila de Solitud, per *A. Busquets Punsel*.
 Presentiment, per *Maria Roig Verdagner*.
 Bells indrets de Catalunya, per *Josep M. Bartrina Comas*.
 Radi-meravella. Les ones de Trianon, per *Josep Brea*, trad.
 Tipus catalans de l'alta muntanya.
 Reis, per *Ovidi Escaler Ferré*.
 Poesia eterna, per *Francesc d'A. Giménez*.
 Vida artística.
 Roses d'hivern, per *Júlia Blasco*.
 La fotografia artística.
 La nostra dansa triomfant.
 Vida literària.
 La dona i la llar, per *Núria Català*.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ : València, 184 : Telèfon G-2017

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Barcelona, un mes. . . 1'10 Ptes.
 Províncies, un any. . . 13'50 »
 » sis mesos. . . 7'— »

(Pagament a la bestreta)

Admet, en preferència, la col·laboració novençana de Catalunya

CARLES RIBA

Poeta personalíssim. Crític erudit i eminent hel·lenista. Amb un català pur i cenyit ha incorporat a la nostra llengua l'Odissea i moltes altres obres clàssiques. És l'autor del deliciós llibre per infants : Aventures de Perot Marrasquí.

H i v e r n

Festes de Nadal, Cap d'Any, Reis, festes de recolliment, de llar, de família, de llar adins de l'ànima i de llar adins de casa, diades evocadores, de intimitat, de intensitat. Vacances professionals que donen lleures per a meditació. Hivern, que mai no refrederàs l'esperit de Llibertadà, aquest company meu i conseller suprem del tarannà meu. Hivern-paisatge, Hivern - ciutat, Hivern - temps, Hivern - camí, salut! Sies fort i ferm, sies de prova, sies difícil i dur, i em seràs tant més benvingut.

Avui és Nadal, un bell jorn trist i gris, de bell contrast amb la llar encesa, colo-

rida i l'ànim alegre i viu. Fa ressaltar més la vida de jòia interior, l'intempèrie descolorida, quieta, somorta.

Les llars avui vibren i bateguen més intensament que tots els altres dies. Les famílies viuen per a si. El passat és fa present, i el present esdevé esperança d'esdevenidor feliç, poetitzat, i il·lusió. Llibertadà observa cercant la realitat externa que correspongui a la realitat psicològica de l'ambient nadalenc. A casa de sos pares i germans una bella pau alegre, animada a l'entorn de la taula nadalença, rica, multicolor; hi és una forastera d'antiga relació, qui no hi minva

gens la familiaritat. Tot és bo i bonic. Les converses són lleugeres, familiars, casolanes, a l'abast d'una pura cordialitat. Però la bona taula i la bona llar, les bones coses i les bones paraules no farien l'ambient nadalenc, la felicitat invisible, que no ve de fora ni del present, sinó de dins i del passat: del comú denominador de la sang i de les hores, de les penes i de les glòries que han deixat empremtes idèntiques comunes en els cors i cares de pares i fills. Aquesta és la causa secreta de la sensació de joia comuna, de la dolça cadena invisible que lliga tots els cors d'una mateixa llar—No les lleugeres converses que són dites per parlar, ni els pollastres i dolços per a plaers palatals, que en altra ocasió no passen de les fibres externes dels sentits de l'oïda i del tast.

A mitja tarda surt Llibertadà. Va a visitar una família amiga, de molts anys no vista. Encara els troba a taula prenent café. Un oncle solter i un amic metge de igual condició, i una tia vella que tampoc no ha trobat el seu mitja taronja, són convidats. Alegres converses, records, anècdotes. Llibertadà, tot fent el seu paper, escolta i pensa i compara instintivament tots els silencis i paraules de les damiselles presents amb els silencis i paraules que tindria Ifigènia en les mateixes circumstàncies, i remarca la frivoleza i la buidor que aquells acusen, i veu la plenitud i la consciència que demostrarien els d'Ifigènia.

Aquest Hivern, aquestes Festes Anys, pel passat i per la sang fan la felicitat de la llar, i per la llur universalitat, afegeixen un sentit de solidaritat humana a l'ambient del clos familiar. L'anècdota i la família, la història i l'ideal solidaritzen els homes i els fan feliços.

Ifigènia i Llibertadà volen encara una causa més fonda de felicitat: la identitat *espiritual*, que vol dir més que patriòtica, més que cultural, més que religiosa, més que cordial, puix que *espiritual* vol dir divina, il·limitada, eterna, infinita.

Però a Ciutat, en la Humitat, hi ha realitat i hi ha ficció, veritat i il·lusió. Ifigènia i Llibertadà podien *creure* només, pensant que *sabien*. Calia un seny madur, expert que sabés conèixer i fer conèixer si és realitat o il·lusió una identitat. Calia la prova i el contrast a través de totes les circumstàncies ciutadanes de temps i d'espai, de família i de societat, i d'altres. Agammenon ha estat aquest seny madur i expert. El gran consell d'Agammenon a Llibertadà i a Ifigènia ha estat: —«Si les vostres afinitats són espirituals, essencials, resistiran i es tremparan en un dejuni cuitadà.»— Efectivament: tot un any mínim de dejuni de relació ciutadana entre Ifigènia i Llibertadà posarà a prova llur atracció espiritual. Aquesta prova afluixarà els lligams si eren falsos i els vigoritzarà si eren purs.

Si un patriotisme és pur, un dejuni de política el fa més fort. Si una amor és vera un dejuni temporal no la venç. I si aquest dejuni dura un any sense perill de neguits fisiològics ni sentimentals, sense febleses, amés de demostrar la veritat d'una amor pura, com que tota la vida humana és història de repetició de les dates i de les estacions, de les hores i dels mesos, aquest any de prova serà una font de records, de poesia per a tots els dies de Ifigènia i Llibertadà—Beneït sigui Agammenon!—Hivern, benvingut!

Delfi DALMAU

Barcelona, Nadal 1924

ADVERTIMENT:

Recomanem als volguts corresponents, subscriptors i lectors de **J O V E N T U T C A T A L A N A** que **tota relació** amb nostra Revista, siguin exemplars, subscripcions i correspondència, es fassi exclusivament a la nostra

REDACCIÓ i ADMINISTRACIÓ : VALENCIA, 184

Telèfon

G-2017

quedant exclòs de venda a l'engròs el *Quiosc-Llibreria SIVILA* de la Rambla del Centre.

LA REDACCIÓ

Ens ha nat un infantó

Qué fas tan rerassagat
tu, vailet de la masia;
que no has vist dalt del serrat
com una estrella llufa?

Dolç com mel, blanc com mató
ens ha nat un infantó.

Ai, que cansades esteu
d'edgadir bones donzelles,
tan carregades porteu
i curulles les cistelles!

Dolç com mel, blanc com mató
ens ha nat un infantó.

Au, tu, gentil pastoret,
camina, que no és llunyana
la pobrissona cabana
on Jesús es mor de fred.

Dolç com mel, blanc com mató
ens ha nat un infantó.

Ens ha nat un infantó
fill de la Verge Maria;
dolç com mel, blanc com mató,
a petons m'el menjaria
de tan bo.

S. Sabater Oliver

Sabadell

Deu en la clotada

(Continuació)

Dues nits sense dormir són dues eternitats. Ja n'estigué temptat, ja, d'alçar-se sense fer remor i escorcollar la roba d'ella i el caixa-banc, però no gosà. La dona tenia un sòn tan reprim, que no hauria pogut enllestir prou.

—La nit que ve, sí, la nit que ve ho faria, encara que la dona es despertés... Què hi vol dir? La cosa està en que jo els pugui arreplegar. Un cop els tingui, ja pot fer ja, que no em deixaré pas descloure el puny...

La nit tornà i en Jan tampoc s'atrevisí alçar-se. Se maleïa fins els ossos per mandra, i amb tot no tingué prou voluntat de llevar-se...

—Qui sap si se'ls endú a fira els diners o bé els deixa... — L'endemà en tocava a Colldeneu i ella hi aniria a vendre l'ànec. Esperaria, doncs, a trobar-se sol a casa i ho regiraria tot...

Com li trigà a venir el dia! Regirant-se angunios pel llit, contà totes les hores d'aquella nit eterna. La campana les deixava sentir, antipàtiques, mofetes, amb una calma que feia sortir de fogó, com si's volgués enfúmer de la pressa que tenia en Jan de que es fes dia.

A la fi clarejà. La Cisca es remogué en el llit; esbufegà sorollosament; s'estirà mandrejant i es llevà.

Ell féu l'adormit.

—Coï! Mai acabava d'estar llesta. La sentia anar d'ací d'allà: primer descalça; després endevinà, com si ho veiés, que treia els esclops de dessota del caixa-banc; després la sentí donar dues passes ja calçada; sentí cruixir els boxos de la cotilla i per fi la remor de baixar les escales.

Parà compte encara i sentí baixar a l'eixida les batusses amb l'ànec: era un ànec reconseguit, coï! Baladrejava com un mal esperit.

Una estona de quietut, i a la fi sentí grinyolar la porta, i el cop de tancar ressonà com una benedicció en el cor de en Jan.

No tingué pas espera. Saltà del llit; se ficà les calces i a mig cordar corregué enfebroït cap al caixa-banc.

—Maleïtsia!— La caixa era fermada amb pany i clau.— On tindrà la clau aquella... mala sort?—

Donà dos toms per la cambra, com un desviat. Després com si de sobte li vingués la pensada, corregué cap a baix i amb un instant tornà amb un caveguet a les mans.

No fou tan llis com havia pensat. La caixa era una bona pesa i no cedia.

—Au, no't fassis la tossuda ara! Poc t'ajudarà la dona. Cedirà com hi ha reneu!—

I suant anguniosament, arribà a ficar la punta del cavec en el junt de la tapa.

Així pogué fer palanca repençant el genoll en el mànec amb totes ses forces i a riscos de desmanegar-lo o rompre'l.

La caixa gemegà tristament amb un cruixit que semblava de l'altre món.

—No't queixis, maleïda!— anava dient entre dents en Jan, talment com si parlés amb el moble— Ja t'arranjaré jo, tossuda!—

Tornà enquibir el cavec i tornà a alçapremar amb més força encara que el primer cop. La tapa grinyolà esgarrifosament com si l'haguessin punyida.

En Jan no cedí : —Ja et fotxaré jo!— I tornà a les embranzides amb més ràbia i amb més força, fins que la tapa del caixa-banc començà a donar i el grinyol perdé força i els claus cediren...

La caixa era plena de roba. Hi endizà les mans tremoloses i començà a treure-la a braços fent-ne un munt al bell costat.

En Jan no havia mai sentit el que anava sentint a mida que la caixa s'anava buidant. De primer una fruïció estranya, després una por i un afany com mai l'havia tingut. Després una fredor al cor que s'escampava amunt invadint-li el front de suor gelada i tornant-li balbes les mans...

Li semblà sentir soroll. Dos o tres cops s'apartà de la caixa creient que al darrera hi tenia un fantasma que l'espia. Li semblà que la finestra es tancava del tot deixant-lo a les fosques...

Amb el cor batent i amarat de suor, reposà

una estona. Després anà revenint-se poc a poc i logrà tranquil·litzar-se bona cosa.

—Bé, bé, endavant!— Tornà amb més febre a la feina i... la caixa era buida i els diners no hi eren!

Son rostre s'esblaveí; sos ulls lluíren enrogits i les dents li cruixiren.

—Maleïtsia el món!—

Amb el cap caigut i els braços al llarg del cos es quedà guaitant-se amb posat d'idiota la foscor buida del caixa-banc. Després girà la mirada cap a la finestra i amb el puny clòs amenaçà al defora tot mastegant renecs i malediccions ferotges.

Anava a tornar la roba a dintre, quan la seva mirada s'enllumenà esplendorosa. S'apropà tot ell en la foscor de la caixa i palpà... —Oh, si; el secret!— Recordà que la caixa tenia secret i calia trobar-lo.

Josep M. FOLCH I TORRES

(Continuarà.)

Petites proses

Cap d'any

Hom encara no ha reposat de les festes nadalenques i ja es trova davant d'un altre dia assenyalat, que cal commemorar com és degut. Tots esperem l'arribada del cap d'any per a poder dir : Jo faré això! Jo faré allò!; mes, passa amb la seva folla carrera aquella diada i no ens recordem que el calendari ha canviat una xifra, per a no posar-la mai més.

Que n'és de crudel el cap d'any! Tot un munt de il·lusions, tota una pila de coses en perspectiva, per a tombar-se sobre nostre amb una anyada més que no sabem si ens serà plaent o fatídica.

Ha arribat, n'obstant, cap d'any. I el celebrem amb tanta jòia com les nades i no ens recordem del que vindrà. Sols esmentem al dir nostres propòsits un : Si Déu vol...! que és el termini de la nostra vida quotidiana.

Joan TRULLÁS I RIERA

Aquest número ha passat per la censura militar

La Mila de Solitud

*L'esperit mesquí que t'acompanya
en trista ruta plana enllà,
cerca el repós dalt la muntanya,
allà on el sol hi és sempre clà.*

*Ton cor glateix per qui s'afanya
ta fosca vida a assolcià;
i una frisança dolça, estranya
de pur afecte et fa encelà.*

*El sant pastor de les rondalles
signa les teves esposalles
amb una nova joventut.*

*Tràgic mantell cobreix la ermita...
De quants pesars hi has fet collita
vivint la eterna solitud!*

Anton BUSQUETS I PUNSET

NOTA.—Busquets i el seu sonet Mila no fa gaires dies vaig conèixe'l. És escalquidíssim i ben dibuixat, com propi de sa destra ploma. No el sabia premiat, oh, i per cert amb l'edició completa de les obres del Bisbe Torres i Bages.

Varen regalar-me una estatueta de la protagonista de "Solitud", obra del jove escultor Joan Clos. Posaré el sonet de V. al peu d'ella, a n'el sòcol. Serà com un bell complement. Si desitja conèixer-la l'n enviaré una fotografia. No està ben agafada, però servirà de sobres per a que es faci càrrec d'ella.

(De una lletra de VICTOR CATALÀ)

Presentiment

«Quan, baixos, els ocells passin les hortes,
amb un vol de llangor,
quan lentament cauran les fulles mortes,
al néixer la Tardor...

Lavors el blau espai, amada mia,
es tornarà tot gris,
i al meu rostre, vindrà la melangia
per fondre tot encís.»

Així mon estimat un jorn parlava,
en l'hora capvespral
veient el cel tan pur com s'endolava
amb el vel autumnal.

Jo l'escoltava amb l'ànima confosa
per feble sentiment,
i els seus ulls contemplava silenciosa
amb trist presentiment.

.....
.....

Entant que el vent les branques despullava,
corrent adalerat,
com un pàl·lid llantió s'apagava
el mirar de l'amat.

I va vení una terrible vesprada
en què tot se tornava desconhort,
i sa vida va ésser apagada
per l'alè de la mort.

Girava amb foll deliri els ulls febreros;
en son instant darrè
descloqué els llavis, freds i tremolosos,
i, amb fadiga em digué:

«Molt baixos els ocells passen les hortes,
amb un vol de llangor,
lentament van caient les fulles mortes...:
Ja ha nascut la Tardor!

Davant el blau espai, amada mia,
s'esmuny un núvol gris,
i al meu rostre, li arriba l'agonia,
i li fuig el somris!»

Maria ROIG VERDAGUER

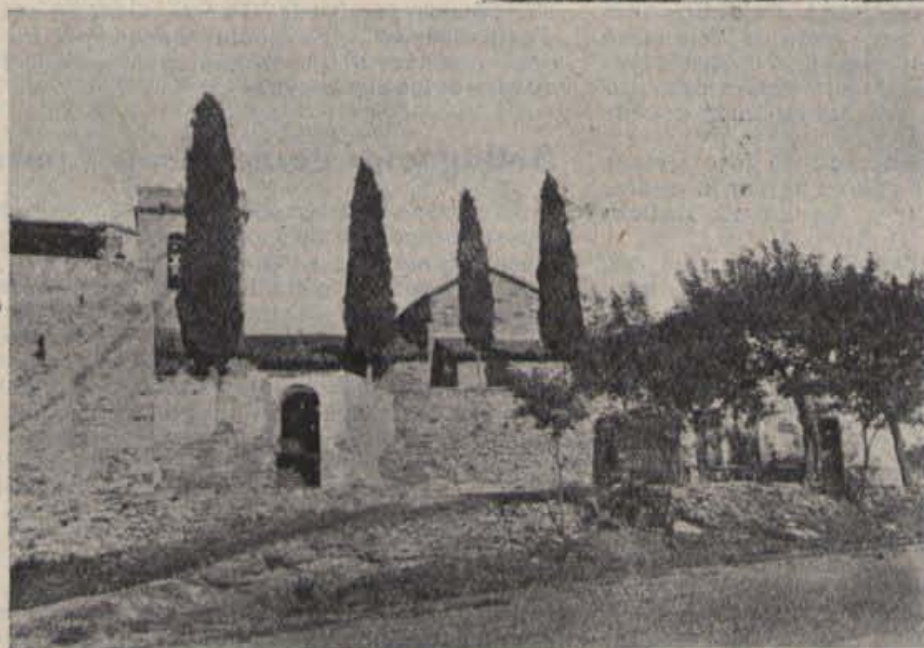
BELLS INDRETS DE CATALUNYA

Santa Creu d'Olordre

A les nou del matí d'un bell dia de setembre, quan el sol destriava sos raigs per entre els pins que feia un moment abandonarem, arribarem amb els meus companys davant de la joliva ermita de Santa Creu.

Aquesta ermita tan senzilla té un conjunt encisador, ço que fa que hom no es cansi mai de sojornar-hi. És de construcció romànica molt notable i ses parets són totes emblanquinades. Als costats mateixos de la porta s'hi troba el cementiri, un dels més típics de la nostra terra, en ell hi han quatre xiprers, que vetllen per les ànimes dels que hi reposen eternament.

Després d'haver visitat la petita església varem reposar una estoneta en uns bancs rústecs de fusta, que hi ha a l'ombra de

uns ametllers, que pel febrer floreixen d'una faisó exquisida. Ens dirigirem cap els darreres del caseriu on trovarem un corriol que devallant entre esbarzers i matolls ens menà a la font del Rector, situada en una bonica fondalada, que sembla un país de fades.

Una volta haguérem begut aigua, ens dirigirem de nou vers l'ermita, d'on emprenguérem la pujada cap a la creu, i per un camí delitós, entre pins, temptats d'aturar-nos cada moment, per escoltar el cant dolcíssim d'algun rossinyol o l'alegre piu-pineig amb que saluden els petits el retorn al niu de la formosa cardina que porta en son bec la becada.

Quan arribarem al cim, els ulls restaren meravellats! quin bé de Déu! De tanta bellesa, no sabíem pas on adressar l'esguard. A l'esquerra hi vèiem

les muntanyes de Montserrat, que ens contàven mil records contemplant-les. Més enllà el massís rocós de Sant Llorenç del Munt, i a sos peus les ciutats febrores Terrassa i Sabadell. I en girar-nos podíem contemplar el mar en gran extensió, i allà als nostres peus mateix, el Llobregat que serpentejant s'es corria per entre les terres de conreu, anant a donar ses aigües, després d'haver regat totes les hortes del pla, al nostre Maditerrani.

De retorn a la ciutat, encara portàvem en el cor els records grats de tot lo que havíem vist, i que de tan bell ens semblava un somni.

Josep M. BARTRINA COMAS

RADI-MERAVELLA

LES ONES DE TRIANON

(Història antiga)

(Continuació)

L'abecedari per mitjà de les ones

Llavors explicà l'abat a les damisel·les, que per mitjà del seu sistema, els missatgers, els més galants, podrien ésser instal·lats, i que solsament seguint els moviments dels suros, sens pronunciar ni una sola paraula ni escriure un sol mot, podrien elles comprendre el seu missatge. Solsament li fou necessari aturar de quan en quan la formació de les ones tornant-les després a rependre, per enviar a les seves corresponents senyals llargs i senyals curts, quina disposició correspondria a cada una de les lletres de l'abecedari: per exemple, la A seria representada per un punt i una ratlla, la B per una ratlla i tres punts, etc... separant cada una per un espai el quin facilitaria el no confondre-la una amb l'altra.

Segurament té ganes d'escalfar-nos els caps amb tanta de ciència—digué la senyoreta de Espinasse—i jo crec que seria necessari que el sol dongués tres voltes a la terra per a poder transmetre una frase, encara que aquesta no's compongui més que de cinc mots!!!

Lo cert és que essent ja entrada de fosc, estant l'abat fatigat de tant fer pujar i baixar la pedra, acabà amb aquests mots: — La vostra rialleta desafia a l'Aurora!—

Instal·lat en el castell, l'astrònom-òptic del rei, passà aquella nit sense aclucar l'ull. Ell volia amb aquesta ciència, buscar el mitjà d'enviar separatament i a cada una de les tres Gràcies el compliment de la paraula que elles esperaven de un home de tanta formalitat. Ja que per quina de les tres la pedra hauria dit—La vostra rialleta...?

Ben prompte va consolar-se al suposar que probablement les tres ho haurien pres com adreçada a ella.

L'endemà al matí, quan estava arreglant-se el coll davant del espill, va donar-se un cop al front tot somrient-se a si mateix. Ja ho havia trovat!!! La correspondència privada per mitjà de les ones, no era pas cosa impossible!!!

L'identitat del que comunica, revelat per mitjà de la llargada de ona

Les tres damisel·les arribades a la hora exacta de la cita donada davant la Orangerie, ja desesperaven de la vinguda del Savi, quan varen veure l'arribar portant sota l'aixella tres pedres de grossària diferent. Una gran carrossa esperava al pati del castell; tots els habitants de Trianon, varen traslladar-se als voltants del estany situat prop la po-

blació. El petit llac de la Moisson ja li semblava insuficient en lo venider, per seguir els seus estudis.

L'abat va dir llavors a les gaies ajudantes, que mentres elles, posades als seus llocs farien senyals per mitjà de les ones, ell, ben lluny d'elles i girat d'esquena, observant solsament els moviments del seu suro, feia una aposta de dir amb certesa quina era la que feia els senyals.

Va donar-los-hi a cada una de les tres una de les pedres, reparant en que la pedra de 4 pulgades la donava a la senyora de Lamballe, la de 5 i 6 pulgades a la senyora de Panthièvre i senyoreta d'Espinasse respectivament.

Ajegut sobre l'herba de la vorada, fixos els ulls a un suro que ell havia posat expressament, va poguer assegurar per la experiència la certitud dels seus càlculs de la nit de abans: les ones que la senyora de Lamballe li enviava, estaven separades per 4 pulgades: les de la senyora de Panthièvre i senyoreta d'Espinasse per 5 i 6. Per lo tant, no era possible d'equivocar-les. Es podia, doncs, per mitjà de les ones, conèixer al que comunicava, amb la llargada de ona dels seus senyals.

Bellugueigs desmesurats i paràsits

Com repetia l'experiència per 2.ª vegada, va donar-se compte tot de sopte, que'l suro bellugava desmesuradament, cosa que no li semblava gaire propi de un instrument científic. Les ones, semblava tantment que's barallessin...!

Pensà l'abat tot de sopte perdre la raó, mes, va descobrir ben aviat la causa d'aquell fenomen: darrera un salze, a lo lluny, assaijava de guiar un barco, i feia aixís de altres ones sobre l'aigua, el fill de un dels jardiniers. El Savi llavors, va donar-se compte que la transmissió podia ésser destorbada per un esbullament, cosa que és la confusió d'elles mateixes.

La malaaurança el seguia, puix quan va voler rependre l'essnig per terça vegada, una ventada estrefalària, arrugà la superfície del estany, i tot de fulles grogueses arrencades dels seus arbres, varen anar a caure-hi. Les ones ja no varen arribar-hi més amb regularitat; ones grosses i ones petites es barrejaren. El Savi també va donar-se compte de que la transmissió per aquest mitjà podia ésser destorbada per paràsits els que són les causes exteriors en l'embullament de les ones.

El dia va finir amb assajos cent vegades repetits amb correspondència privada per emissió i recepció de ones de llargada coneguda; i com l'abat havia promès dedicar-se l'endemà a treballs encara més sorprenents, var donar a guardar les pedres als jardiniers, i va anar a sopar a Versailles.

La conformitat

L'endemà, va presentar-se l'abat Rochón a les seves gentils admiradores, portant un regle molt lleuger, en el que hi havia dos cursors de suro: podien canviar-se a voluntat, la distància de aquests dos cursors. El Savi, semblava estar tot orgullós de aquesta petita mecànica, i el ho atribuïa al poder de endevinació de les ones, les coses que no havien volgut creurer, fins després de una colla de experiències que havien semblat en efecte sobrenaturals.

L'abat, havent separat 4 pulgades als dos cursors, va posar el regle sobre de l'aigua, digué a la senyora de Lamballe, que si posada al altre costat d'estany amb l'ajuda de la pedra de 4 pulgades que li havia sigut entregada la vetlla, formava ones, el regle pujaria i baixaria sobre les petites ones, quedant sempre orizontal, mentres que les ones produïdes per les pedres de les sehores Panthièvre i senyoreta d'Espinasse, no lograrien més que fer bellugar desordenadament i sense simetria el regle. Encara que, en resum, no es poguessin desxifrar els senyals enviats per la sehora de Lamballe.

Va demostrar amb allò, que per a rebre senyals donats per mitjà de les ones, era necessari començar en que confrontessin, és a dir, que l'aparell de recepció devia ésser construït o bé confrontat per una llargada de ona molt exactament determinada, o sigui a la mateixa llargada de ones el poste de emissió que el de recepció.

Les experiències tantes vegades renovades demostraren palpablement que, si per exemple la pedra produïa ones separades mutuament per 5 pulgades, el regle, posat allà on fos del estany, no bellugaria horitzontalment sinó en el cas en que fossin separats precisament per la mateixa distància de 5 pulgades.

L'abat va insistir perquè aquesta noció de la conformitat, que té tanta de importància dintre la transmissió per senyals, penetrés ben bé dintre els joves cervells de les seves admiradores, més propis per emmagatzemar propòsits menys profons.

Baudry DE SAUNIER
Josep Brea, trad.

(Il·lustració de Lola Anglada)

(Acabarà)

IMB
Universitat de Barcelona

TIPUS
CATA-
LAN S

DE L'AL-
TA MUN-
TANYA

(Clixé E. Rifa)

Reis

—Mareta, què em portaran els Reis aquesta nit? En Quelet féu aquesta infantívola pregunta sentat en la cadira del costat del llit de la seva mare malalta. La pobra, el mirà amb aquells ulls tendres i ensorrats en les conques moradenques que la malura incurable d'ella havia anat enfosquant cada dia més, donant-li un aspecte gairebé de cadàver.

En Quelet insistí: —Digueu, mareta. Què em portaran? Ella allargà una mà i posant-la damunt la testa del seu fill l'a-

caronava endinsant els seus dits aixuts de carrí, per entre els rinxols daurats de la cabellera d'aquell infantó.

Passà bella estona en silenci. La mare amanyagant al seu fill, entretenint-se llargament en aquella festa, com si fos de comiat; la darrera que li faria en aquest món; mentres en Quelet pensava si els bons Reis li deixarien alguna cosa a la finestra. Les bales, soldats, pilòtes, cavalls, trens, tot giravoltava dins el caparró del nin, mes de sobte un pensa-

ment féu ombrejar el seu front. Els companys d'escola li havien dit que ells posarien la sabata al balcó i que els Reis les hi omplenarien de joguines; mes el pobre Quelet no n'hi podia posar de sabata. Feia tant de temps que no en tenia! sols duia espartenyas i n'hi caben tant poques de coses a dintre!, i de balcó tampoc n'hi havia en el reduït piset d'aquell terrat.

Quan el seu pare vivia, si que en tenien de balcó; un balcó amarat de sol, en un primer pis, amb testos i flors que la seva mare cuidava. Quin goig donava de mirar...! Ara tot havia canviat, com si en morir el pare, hagués fugit amb ell l'alegria del viure i el benestar d'aquella casa fos acabat.

Un cop de tos seca féu distraure a en Quelet dels seus pensaments, i girant l'esguart humitejat pèr les llàgrimes que li havien vingut als ulls recordant aquells temps, vers la seva bona mare li digué: —Com vos troveu mareta? Veritat que esteu millor? La vostra cara té més bon color que fa una estona. No és cert que vos aneu curant...? La resposta d'ella costà molt de sortir de sos llavis mes a la fi digué: «Si Quelet, si, estic millor... Mira, ves a fer la carta i pòsala a la finestra, al costat de l'espartenya, jo entretant resaré perquè els Sants Reis es recordin de passar per casa nostra i et deixin alguna coseta per a tu. «I per vós, res?», cuità a dir ell. Dels ulls de la malalta en brollaren dues llàgrimes que cui-

tà a aixugar-se per no entristir al fill que tindria de deixar d'un moment a l'altre, tot dient-li. «Ves fill meu, ves a fer la carta».

En Quelet obeí, i s'en anà a l'habitació que feia de menjador i cuina. A l'armari hi trobà llapis; de paper no en tenia i agafant el cartipàs de l'escola, n'arrencà un full, s'assegué a la taula i mullant el llapis amb la punta de la llengua, començà a escriure tot seriós: «Senyors Reis d'Orient. Jo no tinc cap sabata per a posar ni hi ha cap balcó a casa meva, però si em volen fer el favor de deixar-me alguna cosa, els ho estimaré molt. Sabran que tinc malalta a la meva mareta, i si en lloc de portar-me lo que els hi sembli, la volen curar, no hi fa res que no em deixin cap joguina; ja me la portaran quan els hi vingui bé. També sabran que jo els estimo molt i que faig molta bondat.—Quelet.

Satisfet de la seva carta, cuità a ensenyar-la a la seva mare. Entrà a la cambra; s'acostà al llit. La veié quieta amb els ulls oberts mirant al cel i entelats com si estiguessin plens de llàgrimes; les mans creuades damunt del pit. Anà per parlar-li, però recordant les darreres paraules d'ella pensà, «esperaré després, més tard, ara deu resar perquè els Sants Reis em portin alguna cosa...» i sortí de puntetes de la cambra tot pensant amb aquella nit de Reis...

Poesia Eterna

*Al badar-se la meva vida
de joventut en tendra flor,
vaig sentir una veu ardida
que cantava dins mon cor.*

*Vaig seguir-ne la tonada
enamorat i fidel,
i tu Poesia estimada
te m'enduies prop del cel.*

*I tal fou la suau cantada
que han sentit mos joves anys
que amb l'ànima encantada
hi han seguit tots mos afanys.*

*Oh, Poesia endolcidora
de la meva juvenesa
t'ofereixes temptadora
plena i nova de bellesa.*

*Perxò sempre a la ventura
vaig cantant un nou neguit
a l'escalf de la llum pura
que s'en entra dins mon pit.*

*Vulgues sempre ser ma guia
i el meu nord i el meu camí,
sies tendra Poesia
de ma vida, son destí.*

Francesc d'A. GIMÉNEZ

LES EXPOSICIONS

Galeria LaietanesF. GUINART ;
RAMON SUNYER

El pintor F. Guinart

Ramon Sunyer. — Potser estem poc avesats a donar a l'argenteria i l'orfebreria tota la valor artística que té, malgrat la gloriosa tradició amb que compta a casa nostra.

Ramon Sunyer, artista notabilíssim, no sols per temperament, sinó per vocació, té oberta a les Galeries Laietanes una exposició de les millors joies que han sortit dels seus obradors. Hi ha riquíssims adreços on la suntuositat i la vàlua de les pedres precioses està d'acord amb el bon gust i la originalitat del montatge; penjolls de pit i vaques cisellades que l'acrediten d'orfebre singular; i, sobre tot, criden poderosament l'atenció, entre les meravelles que té exposades, les d'art rel·ligiós, on es palesa, a més, la cultura litúrgica de Ramon Sunyer.

La millor penyora del mèrit d'en Sunyer és que, essent ell encara ben jove, el seu art ja ha format escola.

X.

F. Guinart. — Entre les exposicions que actualment hi han obertes en els nostres salons de pintura, mereixen especial interès les que exhibeixen a les Galeries Laietanes el pintor F. Guinart i l'orfebre Ramon Sunyer.

En Guinart acusa un temperament impressionable que es deixa suggestionar pel color; la fantasia, una mica a la manera de Joaquim Mir, potser. Els seus quadros, però, estan resolts d'una manera prou personal, per més que els traeixi, segurament a tota consciència, el mestratge del gran paisatgista. Ens plau molt, per la seva valentia de composició, el titulat «Jardi» i «L'Aplec», aquest últim reproduït en aquesta pàgina.

Els colors de la paleta d'en Guinart són d'una vibració segura i lluminosa, però menys efectiva que el seu dibuix.

En Guinart ens ha donat una bella mostra del que pot fer i del que d'ell podem esperar-ne.

F. GUINART

L'aplec

Roses d'hivern

Feia vuit anys del naixement de l'Infant Jesús. En la humil caseta de Natzaret la Verge Maria sentada vora la petita finestra que donava al jardí, cosia la roba blanquíssima de son bon Espós i de l'Infant Diví, mes ai! que aquell jorn la Verge es distreia, molt sovint plegava les divines mans sobre la feina i tancant els bellíssims ulls deixava córrer el pensament uns anys enrera, recordava... recordava aquella nit freda i serena en que acompanyada de son Espós, cansats de demanar hostatge, rebutjats a tot arreu es refugiaren en un estable, veia talment com si fos ara al Diví Infant petit i formós tremolant de fred en sos amorosos braços, recordava les ofrenes humils però sinceres dels bons pastors, i la comitiva i els regals fastuosos dels Sants Reis, i en ses oïdes ressonaven encara els càntics dels àngels que en les altures cantaven «Glòria a Déu en les altures i pau en la terra als homes de bona voluntat» i al evocar aquests records murmurava baix, baixet, la Verge adolorida: pobre fill, vuit anys fas ara i jo no tinc res amb que obsequiar-te en aquest senyalat dia, tal com fan les altres mares amb els seus fillets i dirigint son trist esguard vers on Sant Josep treballava, llegí en els ulls humitejats d'ell els mateixos pensaments d'ella i aixecant-se ambdós a l'hora, impulsats per un mateix instint, anaren vers el fill divinal cobrint-lo de petons i moxaines, volguent aixís suplir els regals que li mancaven.

L'Infant Jesús somrigué a sos pares i després de retornar-los-hi les carícies, sortí com feia cada matí, a cuidar son jardí, son primer esguard era sempre per uns roserets que creixien vora la finestra en la qual cosia sa mare, mes al contemplar-los aquell dia eixí de sa boca una exclamació de tristesa. Ha nevat! digué, mes apropant-se més veié que aquelles bolves blanques no era neu com ell es creia, sinó roses! unes roses blanques, fines, fragants, que gronxolant-se dins el vent tremoloses, oferien son perfum davant el Déu de les neus fins que les obria. Veient Jesús en les flors un regal del Pare Etern, pensà fer un ramell per la seva dolça, mare, i allargà la maneta per abastar-les, [mes una cruenta

espina punyia la petita mà... Sortí la Verge en aquell moment i al veure el jardí florit exclamà joiosa, roses a l'hivern! però al observar les gotes de sang que corrien pels ditets de Jesús, prengué les mans del fill en les seves i prompte amb els llavis li endolcia la lleu ferida.

Se sentiren crits i rialles, eren les orenetes de tot l'any els infants de Natzaret que passaven davant del jardí de la Verge Maria. Jesús al veure a sos amiguets els hi cridà joios: veniu, veniu, ja tinc quelcom que dar-vos, i els infants, corrent i rient entraren al jardí i amb les

seves veus d'argent fi cridaven: jo en vull una! i jo una altra! i jo! i un a un s'anaren emportant les flors de miracle. Prompte quedà el jardí sense flors i sense infants, sense aromes, sense jòia, i la Verge digué a son fill: «No et dol que se les hagin emportades?» Jesús amb veu dolça i serena respongué: No, Mare, s'han emportat lo que era ben seu, per a ells són les roses... I la Verge abraçant a son Fill amb el cor adolorit, digué, i per a tu les espines, fill meu.

Per la transcripció,
Julia BLASCO

1911-1912

La
foto-
grafia
artís-
tica

Portal de
Santa
Llúcia de
la Seu
Barce-
lonina

Clixé
Carcassona

La
nostra
dansa
trionfant

112.—Ballades a la
Plaça de Rius i
Tauler (Gràcia)
(Fot. J. ENS)

8.—Berga: Ballades
a racer del San-
tuari de Queralt.

(Fotografia tramesa per la gentil damisel·la bergadana Na Maria Cortina, assídua lectora de JOVENTUT CATALANA)

V I D A L I T E R À R I A

Els llibres

Roses i estels, per Mossèn Antón Navarro. —Entre el símbol de l'amor humanal i el del diví misticisme, prenen cos de poesia les fantàsiques creacions del poeta. Lluminosament verbal, fins al sensualisme, el vers de Mossèn Navarro és sonor i fluid, com una doll cascadejant. Les seves estrofes moltes vegades semblen joiells i penjolls de verdes maragdes i de diamants roses, sense que arribin gairebé mai a tenir la diafanitat tallant i incisiva del brillant, ni la seva dura consistència. Les imatges, sovint d'una valor merament fonètica, en recorden d'altres de distins poetes i fins d'ell mateix. Però sempre tenen aquell dring d'aigua clara, malgrat i les deformacions retòriques ja desusades, provinents encara del defecte dels vuitcentistes que formats literàriament en tradicions exòtiques no s'havien pres la pena de estudiar una metrificació catalana, agombolant varies vocals en una sola síl·laba per exemple. La qual cosa es fa remarcar més en un poeta com Mossèn Navarro, que sembla talment que s'expressi de vegades només que amb vocals, de tanta claror com fan els seus versos.

Per l'intenció, el poeta de «Roses i Estels» ens sembla la darrera revifalla d'un romanticisme sà i ben orientat, dels que no acabaran mai de passar de moda. El seu darrer llibre conté sonets i gloses agradabilíssims, sobre tot quan pren un to amatori i apassionat. Entre altres poemes, és remarcable la «Llegenda de la nit de San Joan», plagada de belles reminiscències Verdaguèrianes, malgrat i que l'execussió ens faci pensar també amb el caire antiretòric i descenyit de algunes visions Maragallianes.

Facècies, per Tomàs Roig i Llop. —Entre les joves generacions literàries, per ventura no són ja tan escassos els escriptors que es dediquen al conreu de la prosa. Per bé que la tendència lírica segueix dominant el camp, no és estrany trobar prosistes entre els mateixos poetes, i al costat d'aquests és donat de citar pel seu mèrit alguns noms, com una promesa.

Tomàs Roig i Llop, ja conegut per les seves col·laboracions en diaris i revistes, acaba d'aplegar en un volum d'impecable presentació, eixit dels obradors d'En Joan Sallent de Sabadell, un recull d'impressions i contes, tots ells ben acurats d'estil, i amarats d'un humorisme mig ignocent, mig amargat, que és la sal i el vinagre de les seves narracions.

Perquè la vocació d'En Roig i Llop sembla ésser francament narrativa, amb una marcada preferència per l'objectivisme. Adhuc quan es deixa sentir aquella punta d'ironia a que aludíem, afecta més que a la psicologia dels personatges, a la manera com es produeixen.

Podríem dir—glosant la recent definició de Pirandel·lo en una entrevista—que l'humorisme d'En Roig és el que el porta—menat pel sentiment de lo contrari, que és segons el cèlebre dramaturg allí on rau l'humorisme—a fer moure els seus personatges, sistemàticament patològics, en un ambient plàcid de poble rural, per a accentuar més llur anormalitat.

L'història d'un cavall ros que clou el llibre és també una objectivació d'història humana, o si voleu una humanització d'història de cosa, que palesa l'enginy i el domini de l'autor.

Cal esperar-ne força d'En Roig i Llop, per a la nostra prosa.

MAS I ROCA

24-26, PORTAFERRISSA, 24-26 : TEL. A-1574
16, FONTANELLA, 16 : TEL. A-2713

Camises, corbates, gèneres
de punt, mitgeria, guanteria

Noves i variades col·leccions
en articles del seu ram

PER A LA MIDA, ESPECIALITAT

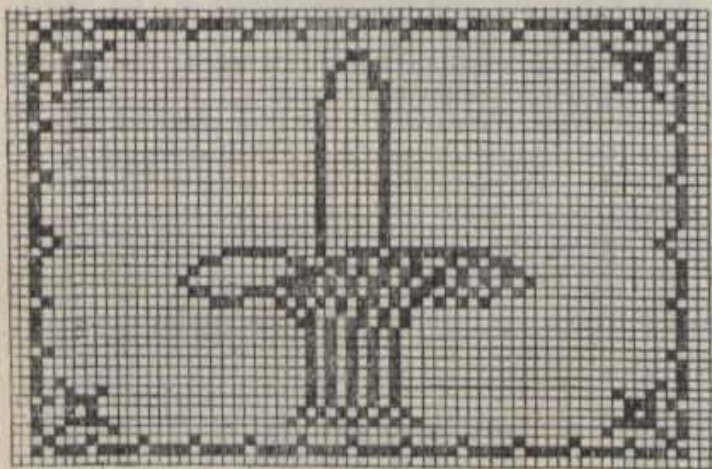
La dona i la llar

No hi ha dubte; estem sota el reialme dels coixins: Coixins grans, coixins petits, coixins de totes formes i colors. Coixins de seda, de llana, de cretona, de pell. Coixins a la sala, al menjador, al dormitori, sobre dels mobles, per tot trobareu coixins.

Que en són de lluny aquells temps en els quals era senyal de bona educació, de *bonne tenue* com dirien els francesos, romandre les dames en els seients encarquerades, sense recolzar-se en lloc. Ara hem entrat de ple en el regne de la comoditat. Un parell de coixins a l'esquena, un coixí sota de cada braç, un altre als peus, etc.

Però nosaltres no ens hem de doldre de què aquesta moda hagi tingut tanta acceptació, al contrari, hem de desitjar que duri, car no es pot negar que qualsevol habitació, per senzilla que sigui, es troba afavorida amb la distribució encertada d'uns quants coixins, en la elecció dels quals hi hagi presidit el bon gust. I això està a la mà de totes les dones que siguin un xic manyoses.

Quina de vosaltres no té desat algun retall de seda, negra o bé de color? Doncs bé, l'agafeu i en feu un coixí. De la negra podeu fer-ne un coixí que podeu tallar de forma rodona i amb llana blava — d'un blau myosotis — i llana gro-

ga, feu unes floretes de ganxet, peïtones, rodones, i després unes fulles amb llana verda, de forma llargueta. Combineu fulles i flors, i les col·loqueu en forma de garlanda al voltant del coixí. Poseu una garlanda gairebé a la vora, i una altre a una distància d'uns 15 centímetres. Podeu fer les garlandes barrejant floretes blaves i grogues. Com també podeu fer-ne una tota de flors blaves i l'altre tota de flors grogues. De totes maneres us resultarà un coixí molt rebufo.

Si voleu fer un coixí de luxe, fixeu-vos amb l'adjunt dibuix.

Aquest coixí es fet de ganxet imitant la malla brodada. Es de fil d'or, d'un to d'or vell. Guiant-vos amb el dibuix, podeu fer-lo molt fàcilment.

Per fer els quadrats clars de la malla, feu tres punts de cadeneta i un pilanet llarg, o sigui agafant fil dues vegades. De pilanet a pilanet sempre tres punts de cadeneta. I per fer els quadrats espessos, un pilanet a cada punt de cadeneta, com veureu en el dibuix.

Separadament, i també amb fil d'or es fan unes flors i fulles de ganxet, d'un tamany que sigui proporcionat a la mida del cistell. Aquestes flors han de tenir relleu i s'han d'aplicar de manera que sembli que estan dins del cistell procurant que penjin una mica pels costats.

Al voltant del coixí s'hi posa un cordó daurat.

Si feu el coixí de damasc, us resultarà riquíssim. També es pot fer de safí, moaré, etc.

Els colors que més resulten combinats amb l'or, són els vermells, verds o blaus (si és verd o blau, que no sigui massa clar).

Fent-lo igual que el dibuix i amb la mida de pilanets i punts de cadeneta indicats més amunt, us resultarà un coixí d'unes proporcions aproximadament de 65 centímetres de llarg per 45 centímetres d'ample.

Vaja que si feu un coixí d'aquests ja m'en sabreu dir alguna cosa de l'admiració de les vostres amigues.

Núria CATALÀ

J. Bach

Sastre

Plaça Nova

3, primer

ELS GRANS REGALS DE JOVENTUT CATALANA

Oportunament volem ofrenar als nostres lectors i lectores una
SELECCIÓ DE REGALS, cedits generosament per varies cases
comercials de Barcelona, les quals simpatitzen amb

JOVENTUT CATALANA

des de la seva aparició

Nosaltres, que ens hem imposat la missió d'afavorir als que amb tanta
simpatia ens han prodigat un bon aculliment, no volem refusar la
generositat d'aquests senyors donants, als quals, des de nostres pàgi-
nes donem mercès a l'avançada

**Properament donarem a conèixer la selecció de regals,
i les cases donadores,**

en les pàgines de

JOVENTUT CATALANA

La Revista de les Ilars de Catalunya

No es deixi de llegir l'anunci que setmanalment inserim
en el PATUFET, i els que oportunament publicarem
als rotatius «La Publicitat» i «La Veu de Catalunya»

L'invent màgic
de la radio-
lefonía és l'a-
legria de la llar

Sense cap pre-
paració tècni-
ca, qualsevol
pot manejar
els aparells
receptors BELL

Els millors concerts d'Europa i els de Radio-Barcelona poden sentir-se amb els

RECEPTORS "BELL"

de fama mundial. Al escoltar les notes musicals i la veu humana amb els aparells BELL des de vostres cases sentireu satisfacció i benestar.

Consulteu a la casa

SUPREMA

PELAI, 56

i us indicarà l'aparell receptor més apropiat per la situació de lloc on esteu, i aclarirà tots els vostres dubtes tècnics, per la construcció, instal·lació i maneig dels aparells receptors.